

Centrálne obstarávanie pomohlo zdravotníctvu ušetriť nemalé finančné prostriedky

Bratislava 14. decembra 2018 – Národná autorita pre oblasť externej kontroly preverila, ako je v rámci rezortu zdravotníctva nastavený nový systém centrálneho obstarávania tovarov a služieb. Práve kontrolóri navrhovali rezortu zdravotníctva zaviesť centrálne obstarávanie ako jedno zo systémových opatrení po prierezovej kontrole, ktorú NKÚ SR vykonal v nemocniciach v priebehu rokov 2016 – 2017. Kontrolný úrad je toho názoru, že centralizácia plošných nákupov vedie k efektívnejšiemu, hospodárnejšiemu využívaniu verejných finančných prostriedkov (tab. 4). Vďaka nej ušetrilo ministerstvo zdravotníctva len pri jednom centrálnom obstarávaní bežmála 8 mil. eur, pričom predpokladaná hodnota zákazky súvisiaca s nákupom 7 200 lôžok pre nemocnice bola 28 mil. EUR.

Kontrolná inštitúcia v rámci preverovania prínosu centrálneho nákupu využila metodiku, ktorá vychádza z dobrej praxe iných európskych kontrolných inštitúcií a úsporu finančných prostriedkov počítala ako rozdiel medzi cenami, ktoré dodávatelia predložili ako prvú ponuku v súťaži (pri otvorení obálok) a najnižšou sumou po elektronickej aukcii (tab. 2). Podľa kontrolórov, takto vypočítaná úspora poskytuje reálnejší obraz o výške ušetrených finančných prostriedkov. Na základe použitej metodiky NKÚ by bola úspora nižšia o viac ako 1,5 mil. EUR. MZ SR deklarovalo dosiahnutú úsporu vo výške cca 8 mil. eur bez DPH z 28 mil. eur tým, že úsporu vypočítalo ako rozdiel medzi cenami stanovenými v predpokladanej hodnote zákazky (PHZ) a najnižšími cenami po elektronickej aukcii (tab. 3). Kontrolný úrad pri vyhodnocovaní úspor používal tiež inú metodiku pri stanovení predpokladanej hodnoty zákazky. Národní kontrolóri využívali benchmarking cien – z troch najnižších porovnateľných cien dostupných na trhu urobili priemer.

Napriek rozdielnej metodike kontrolóri konštatujú, že **vďaka centrálnemu nákupu sa podarilo ministerstvu zdravotníctva ušetriť nemalé verejné prostriedky**. NKÚ na základe príkladov dobrej praxe odporúča vedeniu rezortu, aby do procesu centrálneho obstarávania zapracovali povinnosť vykonávania benchmarkingu, t.j. porovnávanie reálne obchodovaných cien na Slovensku, ale aj a v okolitých krajinách ešte pred vyhlásením verejného obstarávania resp., stanovením predpokladanej hodnoty zákazky. Zároveň by malo ministerstvo zdravotníctva analyzovať požiadavky na nákup materiálu a techniky zo strany jednotlivých nemocničných zariadení. Otvorenou otázkou zostáva stanovenie záručnej doby na dlhšie obdobie (3 – 5) rokov. A to aj preto, že percento pomeru ceny servisu k cenám lôžok je pri takto dlho nastavenej záručnej dobe pomerne vysoké. Kontrolou bolo tiež zistené, že cena nakupovaných lôžok zo strany ministerstva bola v tom čase nižšia, ako ceny, za ktoré nakupovali v rovnakom období iné nemocnice na Slovensku.

Ministerstvo zdravotníctva SR má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti 106 organizácií. Posteľový fond týchto organizácií, nemocníc ku koncu roka 2017 bol 19 032 lôžok, čo predstavuje 70% všetkých lôžok v zdravotníckych zariadeniach v rámci celej Slovenskej republiky (32 044 lôžok). Rezort plánoval nakúpiť 7 200 ks nemocničných lôžok (tab. 1), no na základe úspory po verejnom obstarávaní tak môže nakúpiť až o 900 kusov viac. Celkovo by tak mohlo MZ SR nakúpiť 8 100 nových lôžok, čo predstavuje takmer polovičnú obnoviteľnosť v rámci nemocničných zariadení, ktoré patria do pôsobnosti rezortu zdravotníctva.

Tab. 1: Prehľad kategórií a počtu lôžok k termínu poslednej aukcie 09.08.2018

v ks

Kategória lôžok	Počet v súťažných pokladoch	Počet obstaraných lôžok
L1 - Lôžka mechanické bez zdvihu ložnej plochy	1000	0
L2 - Lôžka mechanické so zdvihom ložnej plochy	2500	2246
L3 - Lôžka elektrické špecifikácie I.	2000	2436
L4 - Lôžka elektrické špecifikácie II.	500	138
L5 - Lôžka elektrické špecifikácie III. s laterálnym náklonom	300	136
L6 - Lôžka elektrické špecifikácie III. s funkciou automatického laterálneho náklonu	200	89
L7 - Lôžka bariatrické	100	46
L8 - Detské lôžka do 7 rokov	300	210
L9 - Detské lôžka elektrické nad 7 rokov	300	160
S1/S2 - Nočné stolíky	4000	0
Spolu – lôžka	7200	5461
nočné stolíky	4000	0

Tabuľka 2: Výpočet úspory NKÚ SR

v eur bez DPH

Typ lôžok	Najnižšia suma po predložení súťažných ponúk	Najnižšia suma po primárnej aukcii	Úspora	%
L1	908 300	908 300	0	0,00
L2	5 408 925	4 097 208	1 313 092	24,28
L3	7 249 640	4 896 067	2 354 640	32,48
L4	2 937 260	2 229 183	708 093	24,10
L5	3 075 000	2 775 900	297 728	9,68
L6	3 165 500	1 702 500	1 463 000	46,22
L7	674 747	557 690	117 057	17,35
L8	453 300	445 000	8 300	1,83
L9	678 510	514 538	164 010	24,17
S1/S2	2 006 400	2 006 400	2 400	0,12
Spolu	26 557 582	20 132 786	6 428 320,00	24,21

Tabuľka 3: Výpočet úspory MZ SR

v eur bez DPH

Typ lôžok	PHZ	Najnižšia suma po primárnej aukcii	Rozdiel	%
L1	1 630 000	908 300	721 700	44,28
L2	5 500 000	4 097 208	1 402 792	25,51
L3	7 300 000	4 896 067	2 403 933	32,93
L4	3 025 000	2 229 183	795 817	26,31
L5	3 675 000	2 775 900	899 100	24,47
L6	3 220 000	1 702 500	1 517 500	47,13
L7	710 000	557 690	152 310	21,45
L8	540 000	445 000	95 000	17,59
L9	720 000	514 538	205 463	28,54
S1/S2	1 800 000	2 006 400	-206 400	-11,47
Spolu	28 120 000,00	20 132 786,00	7 987 214,00	28,40

Tab. 4: Vyčíslenie úspory pri centralizovanom nákupe nemocničných lôžok

v eur

Kategória	Priemerná cena SR s päťročným servisom pred zavedením centrálného obstarávania	Priemerné ceny lôžok po elektronických aukciách po zavedení centrálného obstarávania	Úspora
L1	1 195	*	*
L2	2 259	1 301	42,41%
L3	3 338	1 746	47,69%
L4	8 504	3 970	53,32%
L5	24 961	8 283	66,81%
L6	13 394	8 369	37,52%
L7	*	3 295	*
L8	2 093,00	1 272	39,23%
L9	3 825,00	1 599	58,20%
S1	464,00	*	*

*Údaje neboli k dispozícii